

Besluit bodemkwaliteit

Besluit tot duurzaam bodembeheer!

Vanaf januari 2008 komt duurzaam bodembeheer een stap dichterbij. Dan treedt namelijk het Besluit bodemkwaliteit in werking. Het nieuwe besluit streeft naar een balans tussen een gezonde bodemkwaliteit voor mens en milieu én ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen. Het Rijk speelt in op de wens van lokale overheden om de bodemkwaliteit beter aan te laten sluiten op het lokale bodemgebruik. Dit in combinatie met heldere regels voor het verantwoord toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen. Het besluit stelt ook kwaliteitseisen aan personen en bedrijven die werkzaam zijn in de bodemsector. De kwaliteitsborging moet bijdragen aan een betere uitvoering van bodembeheer en biedt kansen aan bodemintermediairs, zoals adviesbureaus en aannemers, voor verdere professionalisering. Dit informatieblad geeft een overzicht van de belangrijkste veranderingen voor overheid en bedrijfsleven.

De hoofdlijnen van het Besluit:

Het Besluit bodemkwaliteit omvat regels voor de toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen en stelt kwaliteitseisen aan de uitvoering van bodemwerkzaamheden. Het besluit is tot stand gekomen en mede ondertekend door de Ministeries van VRM, LNV en V&W.

- **Optimale balans tussen kwaliteit en gebruik**

Het nieuwe besluit heeft tot doel de bodem nu en in de toekomst optimaal te kunnen gebruiken en te beschermen. Het geeft invulling aan het op duurzaamheid gerichte bodembeleid: de bodemkwaliteit moet minimaal voldoen aan een vastgestelde basiskwaliteit. Daarnaast moet de kwaliteit goed genoeg zijn voor het beoogde gebruik en geen belemmering vormen voor een goede waterkwaliteit. Dit om risico's voor mens en milieu te voorkomen. Een ander doel is om stagnatie van maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de aanleg van natuurgebieden, woningen of het verbreden en uitbaggeren van vaarwegen, door te rigide regelgeving tegen te gaan.

- **Decentralisatie bodembeleid**

Gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders krijgen met de inwerkingtreding van het besluit meer eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden inzake het bodembeleid. Hiermee geeft het Rijk gehoor aan de wens van lokale overheden om de bodemkwaliteit beter te laten aansluiten op de plaatselijke situatie. Daarbij moeten de inspanningen die nodig zijn om de bodem op het juiste kwaliteitsniveau te brengen wel doelgericht en kosteneffectief zijn. Lokaal kan men deze afweging het beste maken.

- **Deregulering en duidelijkheid**

Het nieuwe besluit betekent minder regels en administratieve lasten voor overheden en bedrijfsleven, met name ten aanzien van toepassing van bouwstoffen door introductie van een "fabrikant-eigenverklaring". Daarnaast voorziet het in meer duidelijkheid en transparante normen voor alle toepassingen van grond, bagger en bouwstoffen.

- **Nuchtere normen**

De nieuwe normen zijn bepaald door nuchter naar de risico's van het bodemgebruik te kijken. Voor verschillende vormen van bodemgebruik kan men per stof zien wat een goede bodemkwaliteit is. Voor bouwstoffen staat niet langer de toepassing maar

het product centraal. De eisen gelden voor de gehele keten van leverancier tot eindgebruiker.

- **Ruimte voor maatwerk**

Gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders kunnen ervoor kiezen om zelf normen vast te stellen die optimaal aansluiten bij de functies, de bodemkwaliteit en de ontwikkelingen in een gebied. Wanneer geen gebiedsspecifiek beleid wordt vastgesteld geldt automatisch het generieke beleid met landelijke normen voor het toepassen van grond en bagger. Aan u de keuze...

- **Verbeterde kwaliteit van uitvoering**

Bodemintermediairs, waaronder adviesbureaus, laboratoria, aannemers én overheden hebben voortaan een certificaat nodig en moeten erkend zijn om bodemwerk uit te voeren. De kwaliteitsborging in het bodembeheer draagt bij aan een betere uitvoering van bodembeheer: de risico's worden voor alle partijen kleiner.

- **Sterker toezicht en handhaving**

Het toezicht en de handhaving krijgen met de komst van het Besluit bodemkwaliteit een nieuwe dimensie. Nieuw is dat de VROM-Inspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat eerste lijns handhavingsbevoegdheden krijgen ten aanzien van alle schakels in de keten behalve de opdrachtgever (en de aannemer in geval van oppervlaktewater); deze blijft de verantwoordelijkheid van het lokale bevoegde gezag. Om dit ketentoezicht te stimuleren wordt een voorziening getroffen waarmee de inspecties kunnen worden geïnformeerd over (mogelijk) foutief handelen ten aanzien van grond, bagger en bouwstoffen. De samenwerking tussen de verschillende toezichthoudende instanties zal waar mogelijk verder worden geïntensiveerd. Hiermee is effectiever toezicht op de naleving van de regelgeving mogelijk.

Reikwijdte

Het Besluit bodemkwaliteit kent drie onderdelen :

- De kwaliteit van uitvoering (kortweg 'Kwalibo')
- Bouwstoffen
- Grond en baggerspecie

De laatste twee onderdelen vervangen het huidige Bouwstoffenbesluit (Bsb), het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer en regelgeving omtrent het verspreiden van baggerspecie.

Naast het Besluit bodemkwaliteit is er een Regeling bodemkwaliteit met daarin de uitvoeringsbesluiten en normatieve invulling van het bodembeleid. Naar verwachting treedt het Besluit vanaf 1 januari 2008 in werking. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2008 de regels voor de toepassing van grond en baggerspecie in oppervlaktewater gelden. Vanaf 1 juli 2008 gelden de regels voor de toepassing van bouwstoffen op of in de bodem of oppervlaktewater en voor toepassing van grond en baggerspecie op of in de bodem. Een belangrijk deel van de Kwalibo eisen zijn per 1 juli 2007 al in werking getreden. Voor een soepele overgang van de situatie voor inwerkingtreding van het Besluit bodemkwaliteit naar de situatie na inwerkingtreding van het Besluit bodemkwaliteit zijn overgangsregels opgesteld. Op de site van Bodem+ kunt u vinden welke dat zijn.

Kwalibo

Onder de naam Kwalibo regelt het besluit de kwaliteit van de uitvoering van alle bodembeheeractiviteiten. De regels hebben tot doel de uitvoering van bodemwerkzaamheden te verbeteren onder meer door eisen te stellen aan de uitvoerders. Zo mogen werkzaamheden die onder Kwalibo vallen alleen worden uitgevoerd door erkende personen en bedrijven. Deze kunnen zich hiertoe certificeren of accrediteren. Voor een aantal specifieke werkzaamheden geldt als aanvulling hierop een verplichting tot persoonsregistratie. Tegelijkertijd versterkt Kwalibo het toezicht en de handhaving door de overheid.

- **Voor wie relevant?**

De regels zijn relevant voor bedrijven die activiteiten in het kader van bodembeheer uitvoeren (bodemintermediairs) of opdracht hiertoe verlenen (overheden, eigenaren). Het gaat daarbij niet alleen om de toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen, maar ook om bodembescherming zoals het aanleggen en inspecteren van bodembeschermende voorzieningen en (water)bodemsanering. Zowel bedrijven uit de private sector (advies- en ingenieursbureaus, laboratoria, aannemers) als uit de publieke sector (grondbanken) kunnen deze activiteiten uitvoeren en zodoende als bodemintermediair fungeren.

- **Kwaliteitseisen**

De kwaliteitseisen zijn per werkzaamheid vastgelegd in beoordelingsrichtlijnen, protocollen en andere documenten. Met een certificaat moeten bodemintermediairs aantonen dat hun

bedrijf aan de kwaliteitseisen in het besluit voldoet. De erkenningsregeling richt zich niet alleen op de kwaliteit, maar ook op de integriteit van bodemintermediairs. Dit houdt in dat de landelijke inspecties een erkenning kunnen weigeren, intrekken of schorsen als de erkende persoon of instelling een wettelijk voorschrift heeft overtreden dat verband houdt met het bodembeheer. Uiteindelijk komt dit het imago van de bodemsector ten goede.

- **Werken met erkende intermediairs**

Opdrachtgevers mogen alleen opdrachten verstrekken aan erkende bodemintermediairs en bevoegde gezagen mogen bij het afgeven van een beschikking alleen gegevens accepteren van een erkende intermediair. Ze moeten dit ook controleren. Bovendien mogen de personen en instellingen die bepaalde cruciale functies in het bodembeheer vervullen zoals milieukundige begeleiding, monsterneming bij partijkeuringen, veldwerk, certificatie en inspectie geen belang hebben bij de uitkomsten daarvan. De verplichte functiescheiding garandeert dat zij onafhankelijk zijn van hun opdrachtgever, zijnde de eigenaar of initiatiefnemer. Deze eis is met name van belang voor bedrijven én overheden die zowel eigenaar als uitvoerder zijn.

NB: Werkzaamheden die vóór de ingangsdatum van de verplichte erkenning zijn uitgevoerd, verliezen hun geldigheid door de invoering van Kwalibo niet.

Bouwstoffen

Voor de toepassing van bouwstoffen gold tot voor kort het Bouwstoffenbesluit. Om de regelgeving te vereenvoudigen en omdat de milieurisico's van bouwstoffen vaak erg verschillen met die van grond en baggerspecie is in het nieuwe Besluit bodemkwaliteit een apart kader opgesteld voor bouwstoffen.

Om de bodem en het oppervlaktewater te beschermen tegen mogelijke verontreinigingen, stelt het besluit randvoorwaarden aan de toepassingsmogelijkheden van bouwstoffen in een werk. Bij een werk kan men denken aan een bouwwerk, wegverharding, geluidswal of een andere functionele toepassing. Het besluit heeft alleen betrekking op steenachtige bouwstoffen zoals beton, asfalt en bakstenen. Het geeft tevens duidelijkheid over de hergebruiksmogelijkheden van reststoffen als bouwstof. Dit vermindert het storten van nog bruikbare materialen, zodat men minder gebruik

hoeft te maken van schaarse grondstoffen. Bouwstoffen moeten terugneembaar worden toegepast en ook daadwerkelijk worden weggehaald wanneer een werk zijn functie verliest.

- **Product centraal**

De wens voor eenvoudigere regels en het verminderen van administratieve lasten is gehonoreerd door eisen te stellen met nadruk op het product en door toevoeging van een lichter niveau van borging waar dat mogelijk is. Het beleid laat daarbij ruimte voor de eigen verantwoordelijkheid van de markt om die eisen goed in te vullen.

Het besluit stelt producteisen aan de samenstelling en emissie van bouwstoffen op basis van een risicobenadering. Deze eisen gelden voor de hele bouwstofketen; van producent tot gebruiker. Iedere schakel in de keten is daarmee zelf verantwoordelijk voor de milieukwaliteit van de bouwstof. Om de kwaliteit van het materiaal aan te tonen kan de toepasser van een bouwstof een partijkeuring laten uitvoeren of gebruik maken van een erkende kwaliteitsverklaring (productcertificaat) dan wel een fabrikant-eigenverklaring. Als bouwstoffen voldoen aan de landelijke eisen mogen ze gewoon op of in de bodem worden toegepast. Voldoen de bouwstoffen niet aan de producteisen dan mogen ze binnen grenzen en uitsluitend gecontroleerd, onder zogenaamde IBC condities, worden toegepast.

Meldpunt Bodemkwaliteit

Vanaf de inwerkingtreding moet men alle toepassingen van grond en baggerspecie en van IBC bouwstoffen centraal melden. Via het Meldpunt Bodemkwaliteit komt de melding direct bij het juiste bevoegd gezag voor controle en handhaving terecht.

Grond en baggerspecie

Het Besluit bodemkwaliteit biedt een nieuw beleidskader voor het toepassen van grond en baggerspecie op of in de bodem en in het oppervlaktewater. Het is relevant voor zowel lokale overheden en handhavers als voor toepassers van grond en baggerspecie, zoals terreinbeheerders, aannemers en grondbanken. Het nieuwe beleidskader streeft naar een goede balans tussen bescherming van de bodemkwaliteit enerzijds en het bieden

van voldoende afzetmogelijkheden voor grond en baggerspecie anderzijds. Dit verruimt de mogelijkheden om maatschappelijke ontwikkelingen zoals woningbouw en baggeropgave doorgang te laten vinden. Al met al verandert er nogal wat.

De belangrijkste veranderingen op een rijtje:

- **Nieuwe toetsingskaders; gebiedsspecifiek en generiek**

De grootste verandering is dat gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders ervoor kunnen kiezen om gebiedsspecifiek beleid vast te stellen met het gebiedsspecifieke kader. Dit houdt in dat zij normen kunnen vaststellen die strenger of soepeler zijn dan de landelijke generieke normen. Bijvoorbeeld met het oog op extra bescherming van de bodemkwaliteit of om te voorkomen dat de baggeropgave stagneert. Onder strikte voorwaarden zijn lokale normen en toepassingseisen mogelijk die boven de interventiewaarden liggen. Wanneer een lokale overheid geen gebiedsspecifiek beleid maakt, geldt automatisch het generieke kader. Uitgangspunt hierbij is dat de kwaliteit moet aansluiten bij de functie van de bodem én dat de lokale bodemkwaliteit niet mag verslechteren. Hier hoort per kader een andere invulling bij: stand-still op gebiedsniveau danwel standstill op klassenniveau: zie hiervoor ook het kader.

Grond en baggerspecie: gebiedsspecifiek of generiek beleid?

Elke gemeente, elk waterschap en ook Rijkswaterstaat komt voor de vraag te staan wat beter past: gebiedsspecifiek of generiek beleid voor de toepassing van grond en baggerspecie op de land- en waterbodem. Hieronder enkele belangrijke kenmerken van het gebiedsspecifieke en generieke beleid.

Gebiedsspecifiek beleid	Generiek beleid
Kiest u voor lokaal beleid, dan kunt u strengere of ruimere eisen stellen om grond en baggerspecie in een gebied toe te passen.	Kiest u voor het generiek beleid, dan moet u de toepassing van grond en baggerspecie toetsen aan de functie én aan de kwaliteit van de ontvangende bodem. De strengste van deze twee eisen geldt. Voor de waterbodem geldt uitsluitend de toets aan de kwaliteit van de ontvangende bodem.
U mag grond of baggerspecie toepassen als:	U mag grond of baggerspecie toepassen als:
de kwaliteit van de grond of bagger voldoet aan de maximale normen die u heeft vastgesteld;	de kwaliteit van de grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen die horen bij de functie van de bodem;
én	én
u waarborgt dat de kwaliteit van de ontvangende bodem in uw gebied niet verslechtert (stand-still op gebiedsniveau).	voldoet aan de kwaliteit van de ontvangende bodem (stand-still op klasseniveau).
De risico's verbonden aan de lokale maximale waarden bepaalt u met de risicotoolbox. U legt de uitkomsten vast in een bodembeheernota. De lokale maximale waarden legt u vast op een bodemkwaliteitskaart en in een bodembeheernota.	Om de grond en baggerspecie te toetsen aan de functie van de bodem, moet u de gebruiksfuncties wonen en industrie vastleggen op een functiekaart.
Bodem+ heeft een handreiking ontwikkeld met een stappenplan om u verder in het keuzeprocess en de praktijkuitvoering van uw beleid te ondersteunen (zie www.bodemplus.nl).	

- **Bijzondere toetsingskaders**

Voor **grootschalige toepassingen** zoals de aanleg van dijken, geluidswallen en (spoor)wegen bestaan aparte regels, die onafhankelijk van gebiedsspecifiek beleid gelden. Ook voor de **verspreiding van baggerspecie** geldt een bijzonder kader. Voor beide kaders geldt dat de toepasser de keuze heeft om hiervan gebruik te maken.

- **Nieuwe normen en klassenindeling**

Voor zowel grond als baggerspecie is er een nieuwe klassenindeling. Er zijn twee functieklassen onderscheiden: wonen en industrie. Het overheersende gebruik van de bodem bepaalt de functie van het gebied. Gemeenten hebben tot taak een bodemfunctiekaart vast te stellen. In gebieden die niet op de kaart zijn ingedeeld (bijvoorbeeld natuur- en landbouwgebieden) mag men alleen grond en baggerspecie toepassen met een kwaliteit die voldoet aan de achtergrondwaarden. Aan de bodemfunctieklassen zijn nieuwe normen gekoppeld. Sommige normen zijn strenger en een aantal normen minder streng dan voorheen. Dit komt onder meer omdat bij de herziening rekening is gehouden met de risico's die horen bij de functie van de bodem en met combinaties van stoffen.

Aan u de keuze..

De keuze tussen gebiedsspecifiek en generiek is geen simpele ja/nee invuloefening. Toch zijn er een aantal vuistregels die u 'gevoel' kunnen geven welk kader bij uw situatie past. In onderstaande tabel zijn deze opgenomen.

Wanneer gebiedsspecifiek?	Wanneer generiek beleid?
• Gebieden met diffuse (ernstige) verontreinigingen.	• Overwegend schone gebieden, zonder specifieke probleemstoffen.
• Gebieden met specifieke probleemstoffen (zoals DDT, lood of van nature verhoogde achtergrondconcentraties arseen).	• Gebieden met een landbouw- of natuurfunctie.
• Gebieden met veel grondverzet of een grote baggeropgave.	• Gebieden met weinig grondverzet en een beperkte baggeropgave.
• Gebieden met bijzondere ambities, bijvoorbeeld kwaliteitsverbetering voor natuurontwikkeling.	• Gebieden zonder bijzondere ambities ten aanzien van de gebiedskwaliteit.

Grootschalige bodemtoepassingen

Volgens het nieuwe besluit kunnen toepassingen van grond en baggerspecie met een hoogte van meer dan twee meter en een volume van meer dan 5000 kubieke meter, als grootschalige bodemtoepassingen worden beschouwd. Voorbeelden hiervan zijn een terp van baggerspecie of een geluidswal langs de snelweg. Het besluit maakt op de maximale dikte van twee meter enkele uitzonderingen, zoals voor (spoor)wegen. Voor grootschalige toepassingen op de landbodem mag de toe te passen grond en baggerspecie de maximale waarden voor industrie niet overschrijden. In oppervlaktewater geldt bij gebruik van grond eveneens de maximale waarde voor industrie en bij gebruik van baggerspecie de interventiewaarde voor waterbodems als bovengrens. Voor alle toepassingen geldt dat deze moet worden afgedekt met een leeflaag van minimaal een halve meter en de kwaliteit van de contactzone moet aansluiten op die van de omgeving of de functie van de bodem.

Verspreiden van Baggerspecie

Al van oudsher geldt voor het verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen een bijzonder kader met acceptatieplicht voor de aangelanden op basis van de Keur van waterschappen. Het Besluit houdt dit bijzondere kader in stand. Wel zijn wijzigingen aangebracht in de normstelling en de fysieke verspreidingsgrens van baggerspecie. Hiermee blijft voor onderhoudsbaggerspecie ongeveer dezelfde afzetcapaciteit beschikbaar als voor de inwerkingtreding van het Besluit. Voor specie waarvan de kwaliteit voldoet aan de Maximale Waarden voor verspreiden van baggerspecie over het aangrenzende perceel geldt de ontvangstplicht. Er hoeft net als voorheen niet te worden getoetst aan de kwaliteit van de ontvangende bodem. De baggerspecie mag tot aan de perceelsgrens worden verspreid en melding is niet noodzakelijk. Het toetsingskader geldt niet voor verspreiding van baggerspecie afkomstig vanuit de omgeving van riooloverstorten. Deze worden als puntbron aangemerkt en dit valt buiten de reikwijdte van het Besluit.

Nieuw binnen dit toetsingskader is de mogelijkheid voor tijdelijke opslag van baggerspecie afkomstig uit de aangrenzende watergang. Waterschappen kunnen hiervan gebruik maken om baggerspecie te ontwateren voordat het materiaal op dezelfde locatie of ergens anders wordt toegepast. Wanneer er specie wordt opgeslagen afkomstig uit de aangrenzende watergang en bij melding wordt aangegeven waar de specie na opslag nuttig wordt toegepast, dan mag deze vorm van tijdelijke opslag plaats vinden overeenkomstig het toetsingskader voor verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen. Hiervoor is geen vergunning op grond van de Wet milieubeheer en Wet verontreiniging oppervlaktewateren en geen toetsing aan de ontvangende bodemkwaliteit meer noodzakelijk. Opslag mag maximaal 3 jaar duren.

Voor de verspreiding van baggerspecie in het oppervlaktewater gelden andere regels. U mag de specie in zoet oppervlaktewater verspreiden tot de maximaal vastgestelde waarden (gebaseerd op het niveau van herverontreiniging) en in zout oppervlaktewater op basis van de zoute baggertoets. Een ontheffing in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewater of de Wet verontreiniging zeewater is niet meer nodig. Wel kan de waterbeheerder van tevoren verspreidingsvakken aangeven en daarbij vaststellen hoeveel baggerspecie er maximaal mag worden verspreid. Voor het verspreiden in oppervlaktewater bestaat wel een meldingsplicht.

Meer info

Meer informatie over de achtergronden van het beleid en de wettelijke teksten van het nieuwe Besluit bodemkwaliteit vindt u op de website van het ministerie van VROM: www.vrom.nl/bodem.

De implementatie van het Besluit bodemkwaliteit zal het nodige van u en uw organisatie vragen. VROM heeft Bodem+ gevraagd om u daarbij te ondersteunen.

Meer specifieke, uitvoeringsgerichte informatie en lijsten met erkende bedrijven en geregistreerde personen, vindt u derhalve op de website van SenterNovem/Bodem+: www.bodemplus.nl. Op deze website treft u tevens een uitgebreide handreiking Besluit bodemkwaliteit aan gericht op de uitvoeringspraktijk. U kunt zich ook tot de helpdesk richten: 070-3735123 (9.00-12.00)

Voor het melden van grond, bagger en IBC bouwstoffen is een Meldpunt Bodemkwaliteit bij SenterNovem/Bodem+ ingericht (www.bodemplus.nl).

Het toezichtslotket van de Inspecties kunt u vinden op:
www.vrominspectie.nl en voor IVW: www.kwalibomeldingen.nl.

Voor informatie over de certificatie en accreditatierichtlijnen voor kwaliteitsborging kunt u terecht op de websites van het SIKB (www.sikb.nl) en het Plan Bodembeschermende Voorzieningen (PBV) (www.bodembescherming.nl).

Bestelgegevens

Deze publicatie is te bestellen en te downloaden via www.vrom.nl of via Postbus 51 infolijn, telefoon 0800-8051 (gratis) onder vermelding van VROM 7341.

Datum publicatie

November 2007

Wat betekent het Besluit bodemkwaliteit in de praktijk voor u?

Kwaliteit van uitvoering: Kwalibo

Het onderdeel Kwalibo geeft regels voor de uitvoering van werkzaamheden in het bodembeheer en stelt eisen aan de uitvoerders.

Uw rol bij de werkzaamheid is:	U krijgt met Kwalibo te maken bij:	Betekenis voor uw werkzaamheden
Bevoegd gezag (vergunningverleners of handhavers bij gemeente, provincie, waterschap, Rijkswaterstaat, VROM- en V&W-inspectie)	• Aanvragen om een beschikking of bij meldingen waarbij bodemgegevens worden aangeleverd en/of bodemwerkzaamheden worden uitgevoerd;• Controle van de uitvoering van beschikkingen en meldingen.	Als bevoegd gezag controleert u: • of de gegevens afkomstig zijn van een bedrijf dat is erkend voor het uitvoeren van de betreffende werkzaamheid;• of (indien voor de werkzaamheid van toepassing) wordt voldaan aan de aanvullende eisen voor persoonsregistratie en functiescheiding.
		Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan: • mag de aanvraag om een beschikking niet in behandeling worden genomen;• moet u bij een melding de melder op de hoogte stellen dat niet aan de wettelijke verplichtingen is voldaan en dat de vereiste gegevens alsnog moeten worden aangeleverd;• kunt u handhavend optreden.
Opdrachtgever (overheden, bedrijven of particulieren)	• Het verlenen van opdrachten voor het uitvoeren van bodemwerkzaamheden in het kader van een beschikking of het voldoen aan wettelijke voorschriften.	• U mag de opdracht alleen verlenen aan organisaties of personen die zijn erkend voor het uitvoeren van de betreffende werkzaamheid en die voldoen aan de eventueel aanvullende eisen ten aanzien van persoonsregistratie en functiescheiding.
Opdrachtnemer (overheden of bedrijven)	• Het uitvoeren van bodemwerkzaamheden in het kader van een beschikking of het voldoen aan wettelijke voorschriften.	• U mag de werkzaamheid alleen uitvoeren wanneer u bent erkend voor de werkzaamheid en u voldoet aan de eventueel aanvullende eisen t.a.v. persoonsregistratie en functiescheiding.

Bouwstoffen	
Het Besluit bodemkwaliteit stelt randvoorwaarden aan de toepassing en hergebruiksmogelijkheden van (steenachtige) bouwstoffen zoals beton, asfalt, dakpannen en bakstenen.	
Schakel in de bodemketen	Wat betekent het Besluit voor u?
Producent van bouwstoffen	• U mag alleen bouwstoffen produceren waarvan de kwaliteit voldoet aan de maximale samenstellings- en emissiewaarden. • U moet de kwaliteit kunnen aantonen met een milieuhygiënische verklaring.
Opslag / (tussen)handelaar / vervoerder	• U mag alleen bouwstoffen opslaan en verhandelen waarvan de kwaliteit voldoet aan de maximale samenstellings- en emissiewaarden. • U moet de kwaliteit kunnen aantonen met een milieuhygiënische verklaring.
Toepasser (geen particulier)	• U mag alleen bouwstoffen toepassen waarvan de kwaliteit voldoet aan de maximale samenstellings- en emissiewaarden. • U moet de kwaliteit kunnen aantonen d.m.v. een milieuhygiënische verklaring. • U mag bouwstoffen alleen toepassen in een functioneel werk. • U moet de toepassing van IBC-bouwstoffen melden aan het bevoegd gezag. Hierbij bent u ook verantwoordelijk voor een juiste uitvoering van de IBC-maatregelen. • Bij hergebruik van bouwstoffen onder dezelfde condities, zonder verandering van eigenaar moet u de toepassing melden aan het bevoegd gezag. • U moet zich houden aan eventuele aanvullende toepassingsvoorwaarden of beperkingen.
Eigenaar (geen particulier)	• U mag alleen bouwstoffen toepassen waarvan de kwaliteit voldoet aan de maximale samenstellings- en emissiewaarden. • U moet de kwaliteit kunnen aantonen met een milieuhygiënische verklaring. • U bent verantwoordelijk voor het onderhoud en voor het verwijderen of slopen van een werk wanneer het zijn functie verliest. • Als eigenaar van IBC-bouwstoffen bent u verantwoordelijk voor een juiste uitvoering van de IBC-maatregelen en voor controle en beheer van het werk.
Bevoegd gezag	• U toetst de meldingen van IBC-bouwstoffen. • U controleert of de juiste milieuhygiënische verklaringen aanwezig zijn. • U houdt toezicht en controle op aanleg, onderhoud, verwijdering en sloop van werken. • Bij overtreding van de voorschriften van het Besluit kunt u bestuursdwang toepassen of een dwangsom opleggen: Bij toepassingen op of in de bodem doet u dit aan de opdrachtgever; bij toepassingen in oppervlaktewater aan de aannemer (toepasser) of opdrachtgever.
VRM en V&W inspecties	• U houdt toezicht op de gehele keten. Bij overtreding van de voorschriften van het Besluit kunt u bestuursdwang toepassen of een dwangsom opleggen: - VRM-inspectie: bij toepassingen op of in de bodem, van producent t/m aannemer; - V&W-inspectie: bij toepassingen in oppervlaktewater, van producent tot aan de aannemer.
Particulieren	• U bent vrijgesteld van de verplichting om de kwaliteit aan te tonen en van de meldingsplicht. De zorgplicht en kwaliteitseisen van het Besluit blijven echter wel van kracht.

Grond & Baggerspecie

Het Besluit bodemkwaliteit geeft een nieuw beleidskader voor het toepassen van grond en baggerspecie op of in de bodem en in het oppervlaktewater.

Doelgroep	Mogelijkheden	Verplichtingen
Gemeenten	• Kiezen tussen generiek en gebiedsspecifiek beleid. • Samenwerking op gebiedsniveau voor meer hergebruik en kwaliteitsverbetering. • Ambities voor andere bodemthema's dan chemische kwaliteit opnemen in het bodembeleid.	Controle en handhaving op basis van het centrale meldingsstelsysteem. Generiek: • functiekaart. Gebiedsspecifiek: • opstellen bodemkwaliteitskaart • onderbouwing van de gekozen lokale normen • afstemming met relevante bestuursorganen • beleid en normen vastleggen in Nota bodembeheer • vaststelling beleid volgens openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht.
Waterkwaliteitsbeheerders	• Kiezen tussen generiek en gebiedsspecifiek beleid. • In samenwerking met gemeenten gebiedsspecifiek beleid opstellen voor meer hergebruiksmogelijkheden voor baggerspecie. • Tijdelijke opslag van baggerspecie zonder vergunningplicht.	Controle en handhaving op basis van het centrale meldingsstelsysteem. Generiek: • geen verplichtingen. Gebiedsspecifiek • waterbodemkwaliteitskaart • onderbouwing van de gekozen lokale normen • afstemming met relevante bestuursorganen • beleid en normen vastleggen in Nota bodembeheer • vaststelling beleid volgens openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht.
Provincies	• Faciliterende rol bij het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid. • Afstemmen van terugsaneerwaarden op de lokale normen. • Strengere normen vaststellen voor gebieden met een bijzonder beschermingsniveau (op grond van de provinciale milieuvordering).	• geen verplichtingen.
Toepassers van grond en baggerspecie (o.a. terreinbeheerders, aannemers, grondbanken)	• Gebruik van instrumenten die het beoordelen van de toepassingsmogelijkheden vereenvoudigen, zoals (digitale) bodemkwaliteitskaarten. • Samenwerking zoeken met gemeenten en waterschappen om gebiedsspecifieke wensen te realiseren. • Inspreken op voorstellen voor gebiedsspecifiek beleid.	• toepassen volgens de lokale toepassingseisen (generiek of gebiedsspecifiek) • aantonen kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie en van de ontvangende (water)bodem • de toepasser moet erkend zijn voor het uitvoeren van bodemwerkzaamheden die onder Kwalibo vallen • melden van het toepassen van grond en baggerspecie
Handhavers		VROM-en V&W-inspectie: • landelijke ketenhandhaving met behulp van het centrale meldstelsysteem. Handhavers gemeenten en waterschappen: • toezicht en controle op toepassingen binnen beheergebied

Nog vragen?

Meer info op www.vrom.nl/bodem of www.bodemplus.nl.

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, milieu, wonen, wijken en integratie. Beleid maken, uitvoeren en handhaven.

Nederland is klein. Denk groot.

Net als bij opslag op landbodems is geen vergunning meer noodzakelijk op grond van de Wet milieubeheer, Wet verontreiniging oppervlaktewater of Wet verontreiniging zeewater. Voor toepassing gelden de generieke en gebiedsspecifieke toetsingskaders, gekoppeld aan de voorwaarde dat bij melding blijkt dat de baggerspecie na opslag nuttig wordt toegepast. Opslag mag in watersystemen maximaal tien jaar duren.

Samen aan de slag!

Het Besluit bodemkwaliteit doet een duidelijk beroep op de eigen én de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de markt. Het geeft ruimtelijke ontwikkelaars, waterbeheerders, bodemambtenaren en andere betrokkenen een nieuwe impuls om gezamenlijk gebiedsspecifiek beleid te maken. Ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw of reconstructies, zijn vaak de motor achter het verzetten en toepassen van grond. Deze grond kan men vaak prima in andere werken hergebruiken. Mits de kwaliteit in overeenstemming is met het beoogde gebruik. Hetzelfde geldt voor grond die bij natuurontwikkeling vrijkomt of voor baggerspecie die bij onderhoud van watergangen in grote hoeveelheden vrijkomt. In een deltagebied als Nederland is dit materiaal hard nodig!

Het nieuwe beleidskader schept ruimte voor innovatieve oplossingen en resultaten met een hoog milieurendement. Wanneer alle betrokken partijen al in een vroeg stadium hun krachten bundelen en vertrouwen hebben in elkaars intenties en competenties is veel mogelijk. Van belang daarbij is dat de overheid zich vanuit haar deskundigheid niet alleen als controlerende maar ook als faciliterende partner opstelt. Gezamenlijk met gebiedspartners en het bedrijfsleven de ontwikkelingen verkennen, vraag en aanbod op elkaar afstemmen en rekening houden met de specifieke eigenschappen van een gebied kan leiden tot verrassende en duurzame resultaten.

BodemAmbities doe je samen. De Routeplanner helpt daarbij.

BodemAmbities staan voor gebiedsgericht en duurzaam bodembeheer op lokaal en regionaal niveau én voor beargumenteerde keuzes die daarin worden gemaakt. Het gaat daarbij om het verbinden van bodemthema's die in een bepaald gebied van belang zijn om problemen op te lossen of kansen te verzilveren.

De Routeplanner BodemAmbities is een hulpmiddel voor gemeenten, provincies en waterschappen om zo eenduidig en doorzichtig mogelijk hun BodemAmbities op te stellen. De Routeplanner beschrijft dat proces in zeven stappen, waarvan de laatste stap het opstellen van een Bodembeheernota is, waarin de BodemAmbities staan verwoord. De Routeplanner laat ook ruimte om geen Bodembeheernota op te stellen, maar BodemAmbities in bijvoorbeeld een ruimtelijk project integraal af te wegen. Welke stappen van de routeplanner u ook volgt, de kern is samen denken en samen doen (opvraagbaar via www.bodemplus.nl).